

Sygn. akt I CNP 12/07

POSTANOWIENIE

Dnia 16 marca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Barbara Myszka

w sprawie ze skargi B.O. i Z.O.

o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego

postanowienia Sądu Apelacyjnego

z dnia 28 września 2006 r., sygn. akt [...],

wydanego w sprawie z wniosku A.J. i W.J.

przy uczestnictwie B.O.

o nadanie klauzuli wykonalności przeciwko małżonkowi dłużnika,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 16 marca 2007 r.,

- 1. odrzuca skargę,**
- 2. zasądza od B.O. i Z.O. na rzecz A.J. i W.J. kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.**

Uzasadnienie

W toku postępowania w sprawie z wniosku A.J. i W.J. o nadanie wyrokowi Sądu Okręgowego w W. z dnia 4 lutego 2003 r., klauzuli wykonalności przeciwko małżonce dłużnika B.O. z ograniczeniem jej odpowiedzialności do majątku objętego wspólnością majątkową dłużnik Z.O. skierował do Sądu Okręgowego w W. pismo z dnia 1 marca 2006 r. nazwane zażaleniem na nadanie biegu wnioskowi wierzyciela o rozszerzenie na jego żonę klauzuli wykonalności. W dniu 16 marca 2006 r. przewodniczący zarządził zwrot tego pisma dłużnikowi. Zażalenie Z.O. na wspomniane zarządzenie zostało postanowieniem Sądu Okręgowego z dnia 19 kwietnia 2006 r. odrzucone jako niedopuszczalne. Sąd Okręgowy stwierdził bowiem, że, zgodnie z art. 394 § 1 k.p.c., zażalenie przysługuje wyłącznie na postanowienia sądu pierwszej instancji kończące postępowanie w sprawie oraz na postanowienia tego sądu i zarządzenia enumeratywnie wymienione w punktach 1 – 11 § 1 tego artykułu, wobec czego na zaskarżone zarządzenie zażalenie nie przysługuje. Dłużnik zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego zażaleniem, które zostało przez Sąd Apelacyjny oddalone postanowieniem z dnia 28 września 2006 r. Sąd Apelacyjny zaaprobował stanowisko Sądu pierwszej instancji o niedopuszczalności zażalenia na zarządzenie przewodniczącego z dnia 16 marca 2006 r.

W skardze o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 28 września 2006 r. dłużnik Z.O. i jego żona B.O. zarzucili naruszenie przepisów: art. 48 § 1 pkt 5 k.p.c. przez wydanie zaskarżonego postanowienia z udziałem sędziego M.S., która podlegała wyłączeniu z mocy ustawy, ponieważ brała udział w rozpoznaniu apelacji od wyroku zaopatrzonego w niniejszym postępowaniu w klauzulę wykonalności, i art. 787 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym przed wejściem w życie ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 162, poz. 1691) przez jego niewłaściwe zastosowanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 424¹ § 1 k.p.c., skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. W wyjątkowych wypadkach – jak stanowi § 2 powołanego artykułu – gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, skarga przysługuje także od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych.

Z przytoczonego przepisu jednoznacznie wynika, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje jedynie od orzeczeń kończących postępowanie w sprawie. Pojęcie orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie było już przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego, który wyjaśnił, że chodzi tu o orzeczenia kończące postępowanie w sprawie, jako pewnej całości poddanej pod osąd, z wyłączeniem orzeczeń incydentalnych, ubocznych (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 1996 r., I CKN 7/96, OSNC 1997, nr 3, poz. 31 i z dnia 3 kwietnia 1997 r., I CZ 27/97, OSNC 1997, nr 9, poz. 130 oraz uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 maja 2000 r., III ZP 1/00, OSNC 2001, nr 1, poz. 1 i z dnia 6 października 2000 r., III CZP 31/00, OSNC 2001, nr 2, poz. 22). Przyjmowano przy tym przykładowo, że postanowienie sądu drugiej instancji oddalające zażalenie na zarządzenie o zwrocie pozwu nie jest postanowieniem kończącym postępowanie w sprawie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 1996 r., II CKN 60/96, niepubl., z dnia 11 lipca 1997 r., II CKN 315/97, niepubl., z dnia 11 września 1997 r., II CZ 113/97, niepubl., z dnia 24 września 1997 r., II CZ 92/97, niepubl., z dnia 2 października 1997 r., II CKN 402/97, niepubl., z dnia 20 października 1997 r., I CZ 154/97, niepubl., z dnia 19 stycznia 1998 r., I CZ 199/97, oraz z dnia

24 lipca 2006 r., IV CNP 56/06, niepubl.). Wykładnia ta zachowuje aktualność także na tle art. 424¹ § 1 k.p.c.

Zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego nie może być zatem uznane za kończące postępowanie w sprawie, od którego przysługuje skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 424⁸ § 1 oraz art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 424¹², art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. postanowił, jak w sentencji.